

**Het veertigdagenboekje
van de combinatie van de protestantse gemeenten
Katlijk – Mildam | Oude- en Nieuwehorne e.o. |
Jubbega – Schurega – Hoornsterzwaag**

Schilderij van Atty Stevens, geïnspireerd door Marcus 1:17.
In het midden het symbool voor de Drie-eenheid waar mensen als
vissen naartoe zwemmen om inspiratie en licht te vinden en zo mét dit
licht de wereld weer in te gaan.

Veertig dagen voor Pasen

mijn eerste week
was tasten
naar minder
meer stilte

U komt

in stille overmacht
weten dat dit is
waarnaar ik zoek

U blijft

ook in onrust
als ik word afgeleid van weten
waar ben ik

U bent

U neemt de tijd
voor mij

aukje wijma

Boekje voor de veertigdagentijd van
26 februari tot en met 12 april 2020

Met dank aan Thea de Jong, Eileen van Blerk, Romkje Zwanenburg, Atty Stevens

Vooraf

De periode van de 40-dagentijd is bijna even oud als het Paasfeest zelf. Deze weken voor Pasen worden ook wel: de Vastentijd genoemd of de Lijdenstijd.

Wie meetelt merkt dat de 40-dagentijd 46 dagen duurt. In de telling worden de 6 zondagen niet meegerekend: elke zondag is een beetje Pasen.

Veertig is een belangrijk getal in de Bijbel.

Bij de zondvloed regende het 40 dagen en nachten.

Mozes was 40 toen hij het Egyptische hof ontvluchtte en moest 40 jaar herder zijn voor hij werd geroepen om het volk uit Egypte te leiden.

Veertig jaar was hij vervolgens hun leider. Veertig jaar trok het volk door de woestijn voor ze het beloofde land mocht binnengaan.

De verspieders verkenden dat beloofde land 40 dagen.

Goliath daagde het volk Israël en haar God 40 dagen uit.

Jona moest Ninevé vertellen dat het 40 dagen de tijd kreeg om zich te bekeren.

En ook in het Nieuwe Testament komt het getal terug: Jezus bereidde zich voor op zijn werk door 40 dagen en nachten in de woestijn te vasten, daar werd hij door de Tegenstander op de proef gesteld.

Veertig is het getal van beproeving, van voorbereiding, in de veertig dagen maken we een soort pelgrimstocht onderweg naar Pasen.

We nodigen u en jullie uit om die tocht mee te maken. Aan de hand van kleine teksten, puzzeltje, opdrachten. Verzameld door mensen uit de gemeente, aangereikt door de PKN, bijeengebracht op heel veel verschillende manieren.

Inspiratie voor onderweg. Onderweg naar Pasen.

En mocht u stukjes tegenkomen het komende jaar waarmee u volgend jaar weer anderen wilt inspireren, dat zien we die graag tegemoet! U kunt ze het hele jaar door naar ons toesturen.

Uw predikanten,
Dingena Hasper en Piet Hulshof

Aswoensdag 26 februari

De takken van Palmzondag worden tot as verbrand en van die as wordt een kruisje getekend op je voorhoofd.

Daarmee wordt uitgedrukt: alles wat niet goed was in het afgelopen jaar verbrand ik tot as.

En uit die as laat ik iets nieuws groeien, een nieuw begin.

(...) Ik beroer de hand die mijn leven deelt

en vertrouw mij daaraan toe

raak alles aan wat ik bemin

til het op naar de hemel

ook al is het as, ik noem en roep het: as.

Ook al is alles wat mij toebehoort slechts as

dan is het mij gegeven bij wijze van hoop.

José Ángel Valente

Donderdag 27 februari: Op weg

Ga jij mee op weg naar Pasen
zullen wij die weg eens gaan
nagenieten van de wonderen
die Ik telkens heb gedaan?

Ga jij mee op weg naar Pasen
met Mij dwars door de woestijn
waar het moeilijk en heel zwaar is
durf jij daar met Mij te zijn?

Gij jij mee op weg naar Pasen
stap jij dapper in de boot
durf jij als de stormen woeden
Mij te roepen in jouw nood?

Ga jij mee op weg naar Pasen
loop jij naast Mij als Ik ga
met het kruis tot op die heuvel
de hele weg naar Golgotha?

Ga jij mee op weg naar Pasen
of ga jij er snel vandoor
bang dat mensen jou herkennen
merken dat jij bij Mij hoort?

Ga jij mee op weg naar Pasen
zelfs al is het onverwachts
en herken jij dan het wonder
van de woorden 't is volbracht?

Ga jij mee op weg naar Pasen
dan bereiken wij de plek
waar de dood is overwonnen
Ik voorgoed werd opgewekt,

waar een nieuwe weg ontstaan is
en de toegang is gemaakt
tot het Vaderhuis hierboven
waar de poort steeds openstaat!

Ga jij mee op weg?

Vrijdag 28 februari: Mozes komt bij het brandende braambos. Zoek de tien verschillen...

Er komt vuur uit de braamstruik en toch verbrandt de struik niet.
Dit verhaal staat in Exodus 3

Zaterdag 29 februari

Op zaterdag een zelf-maak idee: **een gezins-gebedsbord**.
Neem een stuk karton en vier enveloppen. Plak de adreszijde van de enveloppen op het stuk karton en schrijf op of boven de enveloppen: Bedankt! / Sorry / Zorgen / Vragen. Maak er een mooi en kleurig geheel van.
Ieder van de huisgenoten kan briefjes stoppen in elk van de enveloppen en één keer per week haal je ze er samen uit om ze bij God te brengen.

1 maart: 1e zondag | Exodus 3: 1-18 Stel je voor

Deze zondag lezen we over Mozes en de brandende braamstruik. God maakt zich op deze manier bekend aan Mozes met de naam: 'Ik zal er zijn'. Mozes krijgt de opdracht zijn volk uit Egypte te leiden. Hij vindt het een hele moeilijke opdracht.

Heel Holland vast (1)

Vasten is een manier van afremmen, je even bewust worden van de overvloed waarin we leven, zoveel meer dan we nodig hebben. Laten we voor elke dag dat we vasten een klein bedragje in een potje doen. Aan het einde van de periode kan dat bedrag dan naar een goed doel, mensen die het minder hebben. Landelijk wordt er een vastenactie georganiseerd voor onderwijs aan kinderen in Zambia: Werken aan je toekomst. Zo krijgen kinderen een kans om een echte toekomst op te bouwen. Maar een ander goed doel kan natuurlijk ook...

Deze week van maandag 2 tot en met zaterdag 7 maart:

Niet snoepen

Maandag 2 maart

God zit niet op een troon van chroom of nikkel
soms zit Hij in een oude pereboom en merelt
soms staat hij op zijn hoofd in een klein kind
want Hij is altijd soms
hij is geen kerk van holle eeuwigheid
hij is geen kathedraal van lege almacht
hij is een nu, een hier, een altijd soms
soms lust die schuimt, soms een verliefdheid
maar altijd is Hij overal en alles zoals het is
zoals het altijd anders is.

Bertus Aafjes

Dinsdag 3 maart

*Probeer niet anders te zijn dan je bent
en probeer dat zo goed mogelijk te zijn!*

Franciscus van Sales (Mysticus en bisschop van Genève, 1567-1622)

Woensdag 4 maart: Mijn geloofsgemeenschap

Uit: Henk de Roest: *De wind steekt op...* p.95

Als mijn geloofsgemeenschap niet een plaats is waar mijn tranen worden begrepen, waar moet ik dan naar toe om te huilen?

Als mijn geloofsgemeenschap niet een plaats is waar mijn geest vleugels krijgt, waar moet ik dan heen om te vliegen?

Als mijn geloofsgemeenschap niet een ruimte biedt waar mijn vragen worden gehoord, waar moet ik dan zoeken?

Als mijn geloofsgemeenschap niet een ruimte biedt waar naar mijn gevoelens kan worden geluisterd, waar moet ik dan naar toe om te spreken?

Als mijn geloofsgemeenschap niet een gemeenschap is waar u mij begrijpt zoals ik ben, waar kan ik dan naar toe om te zijn?

Als mijn geloofsgemeenschap niet een plaats is waar ik kan proberen en leren en groeien, waar kan ik dan gewoon mijzelf zijn?

Donderdag 5 maart: Het Onze Vader... als gesprek

Bidder: Onze Vader die in de hemel zijt. **God:** Ja?

Bidder: Val me niet in de rede, ik ben aan het bidden.

God: Maar je hebt Me geroepen.

Bidder: U geroepen? Ik heb u niet geroepen. Ik bid het Onze Vader.

God: Nu doe je het weer.

Bidder: Wat deed ik?

God: Mij roepen. Je zei: Onze Vader. Hier ben Ik. Wat wil je?

Bidder: Maar ik wil helemaal niets! Ik bad gewoon mijn gebed. Dat doe ik iedere dag. Altijd het Onze Vader. Daar voel ik me lekker bij. Zoiets als wanneer ik een karweitje heb gedaan.

God: Goed. Ga verder.

Bidder: Uw naam worde geheiligd. **God:** Stop! Wat bedoel je daarmee?

Bidder: Waarmee? **God:** Met Uw naam worde geheiligd.

Bidder: Ik bedoel... het betekent ... het betekent ... Lieve help, ik weet niet wat het betekent. Hoe zou ik?! Het staat in het gebed. Tussen haakjes: wat betekent het?

God: Het betekent: geëerd worden, heilig, met respect.

Bidder: O, ik voel hem. Ik heb er nooit bij nagedacht. Uw koninkrijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel. **God:** Meen je dat echt?

Bidder: Natuurlijk. Waarom niet? **God:** Wat ga je er dan aan doen?

Bidder: Doen? Niets. Ik neem aan dat ik denk, dat het wel tof zou zijn als alles hier op aarde onder uw leiding zou staan. **God:** Sta jij onder mijn leiding?

Bidder: Nou, eh ... ik moet soms naar de kerk en ik ga naar club.

God: Dat is geen antwoord op mijn vraag. Betrek je Mij in je leven? Verwacht je dat Ik iets voor je kan doen?

Bidder: Nou, eigenlijk niet. Ik moet het toch zelf doen. U bent zo ver weg.

God: Geloof je dat Ik in jou geïnteresseerd ben en dat het Mij wat kan schelen hoe het met je gaat? Denk je dat Ik niet weet dat je ontevreden bent over je uiterlijk en met de kleren die je draagt?

Bidder: Sjonge wat een vragen! Het valt met mij nog wel mee. Moet U anderen eens zien.

God: Neem me niet kwalijk. Speel nou geen verstoppertje. Jij bad toch dat mijn wil zou geschieden. Dan beginnen we gewoon bij degene die daarom bidt. Jij dus bijvoorbeeld.

Bidder: Tot nu toe heb ik daar nooit over nagedacht. U weet dus wat er in me omgaat. U wilt bij mij betrokken zijn.

God: Juist. Nu komen we tenminste ergens. Ik wil er voor je zijn en Ik wil je helpen je mogelijkheden te ontdekken. Samenwerking!

Bidder: Ja, eh ... Heer, ik moet er nu mee stoppen. Dit gebed neemt veel meer tijd in beslag dan anders...

Vrijdag 6 maart:

Zaterdag 7 maart: Bijbelse kruidensoep of soep van de zeven smarten

Oorspronkelijk recept uit de tijd van de bijbel. In deze bijbelse kruidensoep gaan zeven bittere kruiden, als symbool van de zeven smarten van Maria, de moeder van Jezus. Het Feestmaal der Zeven Smarten, een oude maaltijd, werd wel gegeten op de zesde vrijdag van de Vasten. Hoewel dit een traditioneel vegetarisch gerecht is, kun je er door toevoeging van soepbotten, vlees of kip met bijbehorende bouillon een heerlijke maaltijdsoep van maken.

Ingrediënten

70 ml olijfolie | 50 g volkoren tarwemeel | 2 grote fijngehakte uien | 2 teentjes knoflook | 1 bosje peterselie | bosje radijsloof | 250 g zuring of spinazie | 1 grote witlof | 1 bosje mosterdblads (1/2 bosje als het blad erg groot is) | 1 bosje raapstelen | 1 bosje koriander | 2 l water | 1 tl zout | evt. 1 el azijn

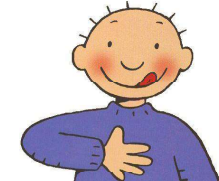
* In plaats van genoemde groenten zijn ook bietenloof, snijbiet, boerenkool of wortelloof geschikt.

Bereidingswijze

Verhit in een soeppan de olie en voeg er beetje bij beetje, onder voortdurend roeren, het meel aan toe, tot het mengsel donkerbruin gekleurd is. Voeg uien en knoflook toe. Laat alles onder voortdurend roeren op zacht vuur pruttelen tot de ui zacht en bruin is. Was en snijd of scheur de kruiden en groenten. Doe ze in de soeppan en voeg het vocht toe (de groenten moeten geheel onder water staan). Voeg het zout toe en laat alles minstens 30 minuten zachtjes koken. Proef de soep en voeg desgewenst meer zout en de eventuele azijn toe. De exacte kooktijd hangt af van de persoonlijke smaak. Deze sterksmakende groenten worden meestal het liefste lang meegekookt. Een kooktijd van 2 uren is over het algemeen het maximum. Garneer de soep eventueel met croutons.

Serveertip

Samen met brood en kaas vormt deze soep een heerlijke lichte maaltijd.

8 maart: 2e zondag | Exodus 4: 18-31

Mozes gaat op weg naar Egypte. Hij ziet daar erg tegenop, hij heeft daar slechte herinneringen liggen en hij voelt zich niet opgewassen tegen de opdracht die God hem gegeven heeft. Gelukkig hoeft hij het niet alleen te doen, zijn broer Aäron komt hem tegemoet in de woestijn.

Heel Holland vast (2)

Deze week vanaf vandaag tot en met zaterdag 14 maart:

Laat de televisie uit en/of gebruik geen sociale media

Maandag 9 maart: Bidden dat is ademhalen

Bidden dat is ademhalen tot in 't diepste van je zijn. Om aan God te gaan verhalen van je vreugden zorg en pijn.

Bidden dat is contact leggen in gesprek zijn met de Heer. Alles tot Hem kunnen zeggen en dat elke dag steeds weer.

Bidden is op krachten komen om aan God weer kracht gesmeekt. Die Hij je weer toe laat stromen trouw en liefde nooit verbreekt.

Bidden is de band versterken met de Heer die alles weet. Want dat laat Hij blijvend merken omdat Hij de Helper heet.

Bidden dat is kracht ontvangen met een wijd geopend hart. En dat ook van God verlangen die daar ook direct mee start.

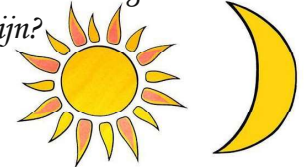
Bidden dat is blijven geloven in vergeving die God geeft. En Zijn vrede zendt van boven waardoor je als mens ervaart.

Dinsdag 10 maart: Uitspraken van Godfried Bomans

Het geluk heeft de eigenschap slechts zichtbaar te worden, als het voorbij is.

Alvorens zich te beklagen, is het nuttig zich deze vraag te stellen: zou ik een ander willen zijn?

Woensdag 11 maart (biddag): De natuur als je naaste

Hoe zou de wereld eruitzien als we niet alleen onze medeschepselen, maar ook de bergen en rivieren zouden ervaren als onze naasten? Franciscus van Assisi zingt in zijn Zonnelied over zuster aarde, maan en water, over broeder zon, wind en vuur. Zoek in het Nieuwe Liedboek **Lied 742** maar eens op! Echt iets om over na te denken. We zijn het misschien niet zo gewend om planten en dieren als onze naasten te zien. In de gezamenlijke kerkdienst zullen we daar dieper op ingaan. "De natuur als onze naaste" is het thema van de avonddienst, die om 19.30 uur begint in de kerk van Nieuwehorne.

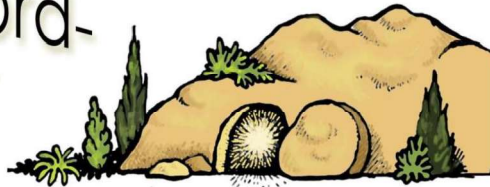
Donderdag 12 maart: Gebed van een jongere

Lieve God, soms lijkt mijn hoofd wel een doolhof, ik kom er niet uit en loop maar te piekeren wat ik moet doen. Wilt U mij dan helpen rustig te blijven? Om stap voor stap een uitweg te vinden voor wat mij dwars zit? Soms zie ik een ander die loopt te verdwalen. Die ruzie heeft thuis, of geen raad weet met één of ander probleem. Wilt U mij dan helpen een vriend te zijn en samen een uitweg te zoeken voor wat hem of haar dwarszit?

Vrijdag 13 maart

**Kruis-woord-
zoeker**

Jezus is de
.....

o	s	v	j
j	a	m	o
e	b	a	h
z	b	r	a
u	a	i	n
e	r	o	p
d	o	e	k
l	e	v	e
g	w	b	t
e	i	e	e
l	p	w	e
h	a	a	n
t	s	k	k
h	e	e	r
o	n	r	u
m	h	s	i
a	e	n	s
s	e	n	a
g	r	a	f
o	l	i	e
d	o	o	d
a	a	r	*

Heer
Heer
Jezus
Thomas
Petrus
Johannes
Maria
engel
bewakers
haan
levende
opstanding
sabbat
pasen
doeken
dood
kruis
graf
olie
steen
steen

Welk woord hoort op de stippellijn?

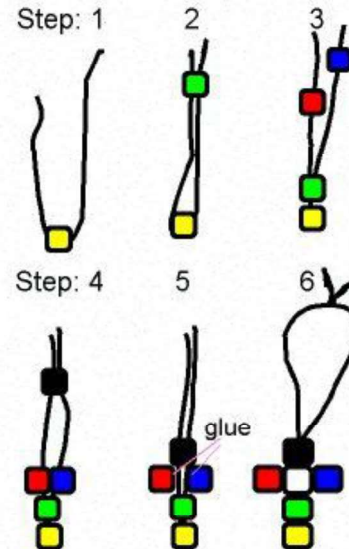
Op het kruis staan woorden uit het Paasverhaal verstopt. Zoek ze op en streep ze door. De 11 letters die overblijven, vertellen je hoe de Here Jezus genoemd wordt als Hij is opgestaan uit de dood.

Hij is de .....

Weet je wat dat betekent? Als je gelooft dat de Here Jezus ook voor jou aan het kruis is gestorven, word je Gods kind en hoor je bij Zijn koninkrijk, voor altijd!

www.bijbelidee.nl

Zaterdag 14 maart: Een kruisje van kralen aan een ketting maken.

Rijg een kraal in het midden van de draad. Vouw de draden samen en rijg een tweede kraal over de beide draden. De derde en vierde kraal gaan weer over de losse draden heen en ten slotte de laatste kraal voegt de twee draden weer samen. Dit kun je ook met meerdere kralen doen.

15 maart: 3e zondag | Exodus 6

God praat met Mozes. Mozes praat met het volk. Maar het volk luistert niet. Mozes moet van God met de farao gaan praten. Maar Mozes durft niet. Samen met zijn broer Aäron durft hij wel!

Heel Holland vast (3)

Deze week vanaf vandaag tot en met zaterdag 21 maart:

Eet geen vlees

Maandag 16 maart: TJA

Laten we eerlijk zijn, het gaat erom dat je de meeste doelpunten maakt, het meeste geld verdient, de meeste stemmen wint, kortom: dat je de meeste bent.

En nu komt Jezus, hij is zo extreem dat zelfs zijn volgelingen hem niet volgen; hij neemt een straatkind dat geen aanzien kent, geen roem, geen macht, en zegt tegen jou en mij: Minder is meer,

ontvang zo'n kind, dan ontvang je mij, je ontvangt de minste van alle mensen, een doelwit van spot, een terechtgestelde, maar die uit alle dood is opgestaan, ontvang dit mensenkind, dan ontvang je God.

Tja, Jezus kruist vandaag je pad en houdt je staande met de vraag: Dat volgen van mij, wordt dat nog wat?

Jaap Zijlstra

Dinsdag 17 maart

“Geef me de moed om te veranderen wat ik kan veranderen. Geef me de wijsheid om te accepteren wat ik niet kan veranderen. Geef me het inzicht om het verschil tussen beide te zien”

Franciscus van Assisi

Woensdag 18 maart

Ik heb altijd geloofd dat het tegengestelde van liefde niet haat is, maar onverschilligheid

het tegengestelde van kunst niet lelijkheid, maar onverschilligheid,

het tegengestelde van leven niet dood, maar onverschilligheid jegens beide;

het tegengestelde van vrede niet oorlog, maar onverschilligheid jegens beide;

Het tegengestelde van cultuur, schoonheid, edelmoedigheid is onverschilligheid, dat is de vijand.

Elie Wiesel in 'In de schaduw van de vlammen', een filmportret

Donderdag 19 maart: Gebed van Franciscus van Assisi

Heer, maak me tot een instrument van uw vrede tussen de mensen.
Waar haat is, laat me Liefde brengen.
Waar onrecht is, laat me Vergeving brengen.
Waar tweedracht is, laat me Eenheid brengen.
Waar dwaling is, laat me Waarheid brengen.
Waar twijfel is, laat me Geloof brengen.
Waar wanhoop is, laat me Hoop brengen.
Waar droefheid is, laat me Vreugde brengen.

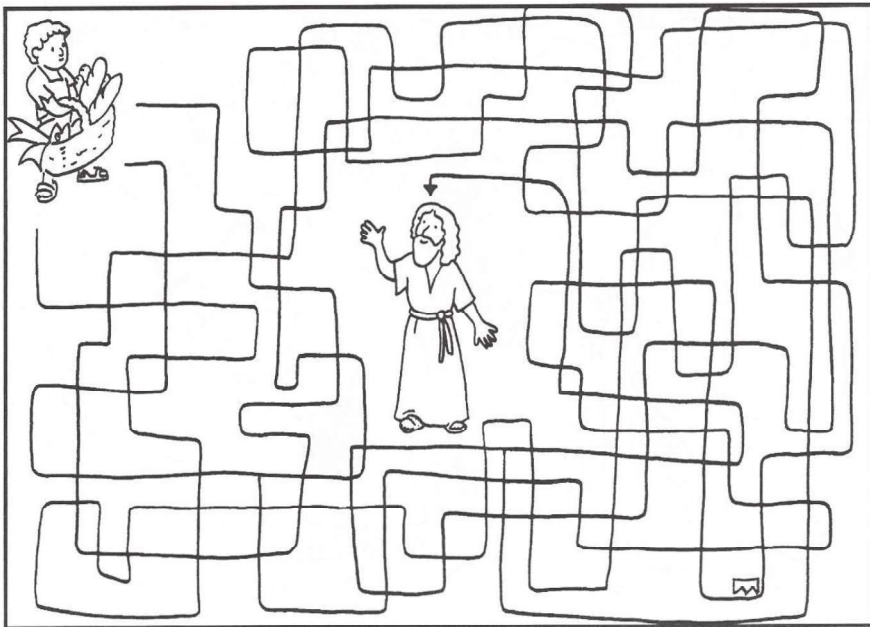

Goede Meester, schenk me de genade
liever te troosten, dan getroost te worden;
liever te begrijpen, dan begrepen te worden;
liever te beminnen, dan bemind te worden.

Want wie geeft, ontvangt;
wie zichzelf vergeet, zal zichzelf in waarheid vinden;
wie vergeeft, zal vergeving krijgen;
en wie sterft aan zichzelf zal verrijzen
tot eeuwig leven!

Vrijdag 20 maart: Welke weg moet de jongen nemen om bij Jezus te komen?

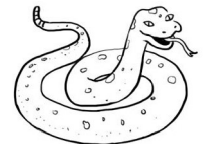
Zaterdag 21 maart: BIJBELSE CAKE (ROSH HASJANA)

125 gr Richteren 5:25 – boter
250 gr Jeremia 6:20 – gebrande suiker
425 gr I Koningen 4:22 – meel
125 gr Samuel 30:12 – vijgen
125 gr Samuel 30:12 – rozijnen
125 gr Numeri 17:8 – gebroken amandelen
125 gr Genesis 24:20 – water
3 Jesaja 10: 14 – eieren
0.5 eetl Exodus 16:31 – gemalen koriander of ketoembar
0.5 theel Leviticus 2:13 – zout
2 theel I Korinthiërs 5:6 – bakpoeder
een weinig I koningen 10:2 – kruiden en zoetigheden, sucade, kaneel, geconfijte vruchtjes

De boter tot crème roeren, suiker toevoegen, nogmaals roeren, het gezeefde meel met bakpoeder toevoegen. Alles goed door elkaar kloppen, het water toevoegen en daarna één voor één de eieren. Elke keer goed kloppen voor een nieuw ingrediënt verwerkt wordt. De koriander toevoegen, de andere ingrediënten en nu het advies opvolgen van Salomo in Spreuken 3:14: Klop en sla alles goed dooreen. Bak het deeg in een beboterd bakblik gaar in een matig warme oven (160 graden) in ongeveer 1 - 1.5 uur.

22 maart: 4e zondag | Exodus 7

Vandaag is het de vierde zondag in de Veertigdagentijd. In het Exodusverhaal staan Mozes en Aaron voor de farao en eisen van hem dat hij Gods volk laat gaan. Maar Mozes en Aaron spreken vooralsnog tegen dovemansoren. Farao is niet onder de indruk. Nog niet.

Heel Holland vast (4)

Deze week vanaf vandaag tot en met zaterdag 28 april:

Stuur een kaartje

Stuur elke dag een mooie kaart naar iemand die wel een hart onder de riem gebruiken kan.

Maandag 23 maart: Heer, U doorgrondt en kent mij (Psalm 139)

Wie ben ik? Ze zeggen me vaak: je treedt uit je cel rustig blij en zeker als een burchtheer uit zijn slot.

Wie ben ik? Ze zeggen me vaak: je spreekt met de bewakers vrij rechtuit en vriendelijk als was je hun heer

Wie ben ik? Ze zeggen me ook: je draagt je zwarte dagen evenwichtig en waardig als iemand die gewend is te overwinnen.

Ben ik werkelijk wat anderen van mij zeggen?
Of ben ik alleen wat ik weet van mijzelf:
onrustig vol heimwee
ziek als een gekooide vogel
snakkend naar lucht als werd ik gewurgd
hongerend naar kleuren naar bloemen en vogels
dorstend naar een woord naar een mens dichtbij
trillend van woede om willekeur om de geringste krenking
opgejaagd wachtend op iets groots
machteloos bang om vrienden in den vreemde
moe en te leeg om te bidden te danken te werken
murw en bereid om van alles afscheid te nemen?
Wie ben ik? De één of de ander?
Ben ik nu de een en morgen de ander?
Ben ik beiden tegelijk?
Huichel ik voor de mensen
en ben ik in mijzelf een verachtelijk huilende zwakkeling?
Lijkt wat nog in mij is op een verslagen leger
wanordelijk vluchtend na de verloren slag?

Wie ben ik? Ik ben een speelbal van mijn eenzaam vragen.
Wie ik ook ben Gij kent mij, ik ben van U mijn God.

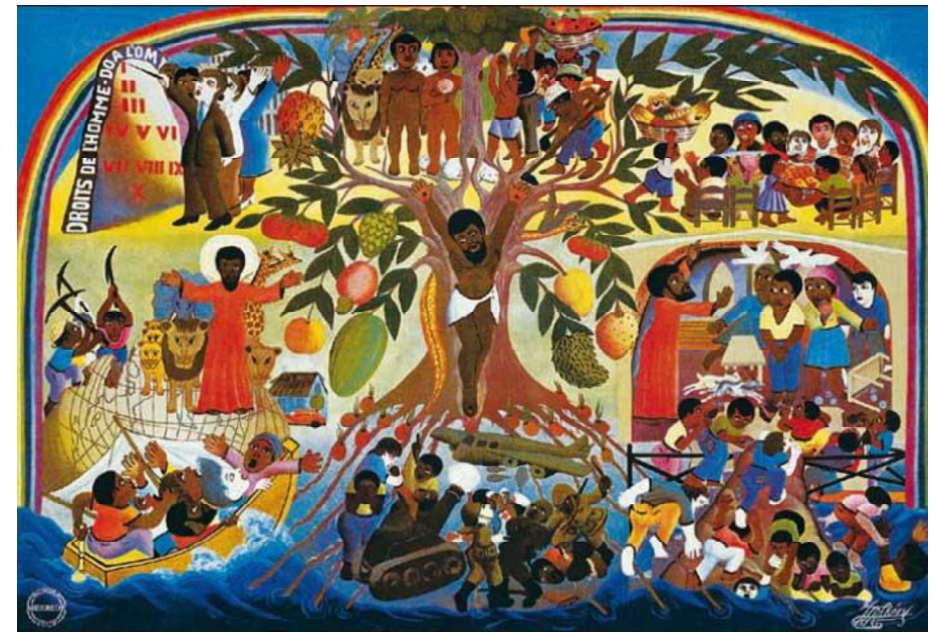
Dietrich Bonhoeffer, juni 1944

Dinsdag 24 maart: De hongerdoek

De hongerdoeken gaan terug op een oud, middeleeuws gebruik. De doeken werden opgehangen om in de vastentijd het altaar, waar de viering van de eucharistie plaatsvond, aan het oog te onttrekken. Dat had te maken met de opvatting van de middeleeuwse christen, dat hij als zondig mens onwaardig was om het altaar te naderen. Aanvankelijk waren dat witte lakens, die ook wel "vastendoeken" en "vastenlakens" werden genoemd. Later werden deze lakens beschilderd met voorstellingen van het leven, lijden en sterven van Jezus. Zo zijn de doeken eeuwenlang een praktische vorm geweest van verkondiging en catechese. Omdat de doeken tijdens de vastentijd werden opgehangen kregen ze de naam "hongerdoeken".

Woensdag 25 maart: LEVEN ONDER DE REGENBOOG

De hongerdoek die de Haïtiaanse kunstenaar Jacques Chéry schilderde is één van de bekendste. Hij schilderde in 1982 de bijbelse wereld zoals die wordt verstaan door zijn landgenoten: de bijbel en de hedendaagse wereld staan tegenover elkaar, de bijbelse leer tegenover de zaken van deze wereld.

Donderdag 26 maart: Veranderen

Vrijdag 27 maart: Franciscaanse zegenbede

Moge God ons zegenen met onrust bij gemakkelijke antwoorden,
halve waarheden, en oppervlakkige relaties
zodat er diepgang vanuit ons hart moge leven.
Moge God ons zegenen met boosheid over onrechtvaardigheid,
onderdrukking, en uitbuiting van mensen
zodat we werken voor rechtvaardigheid, vrijheid, en vrede.
Moge God ons zegenen met tranen die we plengen voor hen die lijden
door pijn, verwerping, honger, en oorlog
zodat we onze handen zullen uitstrekken tot troost.
En moge God ons zegenen met zoveel dwaasheid
dat we geloven een verschil te maken in de wereld.
Zodat we kunnen doen waarvan anderen zeggen dat het onmogelijk is.

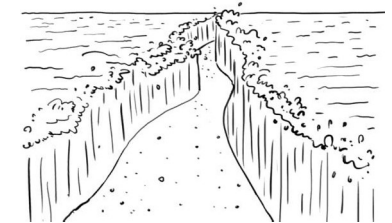
Zaterdag 28 maart: Knutselidee

Van een eenvoudige platte steen kun je met een paar kleuren en een beetje zwarte verf een prachtig kunstwerkje maken.

29 maart: 5e zondag | Exodus 9

Kracht van boven: Eindelijk mag het volk gaan. Maar de blijdschap duurt niet lang. Want als het volk voor de Rode Zee staat dan zien ze achter zich de stofwolken van de Farao en zijn legers. Wat nu?

Heel Holland vast (5)

Deze week vanaf vandaag tot en met zaterdag 4 april:

Drink geen koffie

Maandag 30 maart: Geef dan wat van de keizer is aan de keizer, en geef aan God wat God toebehoort.

Onze munt bij God

Ze staan nog steeds verbaasd bij Hem.
Hij met die munt en weer ad rem.
Hebben zij dat nou goed gehoord:
Geef aan God, wat Hem toebehoort?

Langzaam maar zeker dringt het door:
Hij zet hun op een ander spoor.
Hij draagt 't volmaakte beeld van God.
Hun list mislukt, zij vangen bot.

Hij kwam niet voor belastingschuld.
Maar ging Zijn weg met veel geduld
naar Golgotha, ja, naar het kruis.
Zo geeft Hij ons een eeuwig Thuis.

Hij stierf voor ons, er is betaald.
De overwinning is behaald.
Zijn lijden aan het kruis, zijn spot,
ja, dat is onze munt bij God!

Piet Hulshof bij Matteüs 22: 15-22 (Het recht van de keizer)
Kan gezongen worden op de melodie van Psalm 134 of LvdK Gezang 387

Dinsdag 31 maart: Spreuken van Visje

God houdt zoveel van je dat Hij je neemt zoals je bent...
maar Hij houdt teveel van je om je zo te laten!

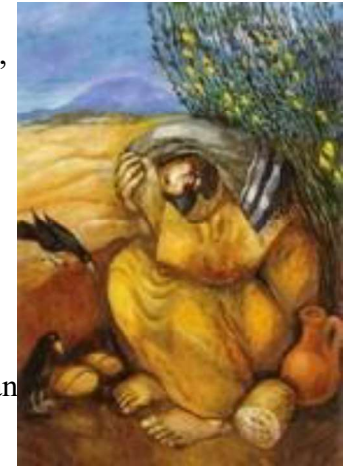
Voor onze vrijwilligers:
Professionals bouwden de Titanic,
amateurs bouwden de Ark....

God speelt geen enkele rol in mijn leven.
Hij is de regisseur!

Visje

Woensdag 1 april: 1 Kon. 19: 3-15 Burn-out

Elia de profeet ziet het even helemaal niet meer zitten. Hij trekt zich terug, telefoon uit, gordijnen dicht. Of, zoals het hier bij Elia staat: hij ging onder een braamstruik zitten en wenste dat hij dood was. God heeft nog allerlei plannen voor hem, maar ziet dat het even niet gaat. Elia krijgt even rust. God zorgt voor hem, geeft hem de tijd om te slapen en bij het wakker worden vers brood en water.

Aangesterkt kan Elia weer verder. En pas dan vertelt God hem wat de plannen zijn. Soms hebben we dat even nodig, als het allemaal teveel wordt. Rust en weten dat God voor je zorgt. Misschien kun jij daarin voor iemand Gods handen en voeten zijn, iemand even rust geven, even voor hem of haar zorgen.

Donderdag 2 april:

*Pas wanneer je leert te luisteren om te begrijpen,
in plaats van te luisteren om te reageren,
ontstaat er echt contact.*

Vrijdag 3 april: Puzzel

Pak Psalm 22 erbij en vul de puzzel in. De cijfers tussen haakjes zijn de verzen, waar je de antwoorden kunt vinden.

Psalm 22

Van links naar rechts:

3. loof hem, allen die de Heer.....(24)

5. onze voorouders hebben op u vertrouwd en u.....(5)hen

7. bevrijd mijn ziel van het.....(21)

8. allen die mij zien.....(8)mij

12. bij mij.....(11)vingen uw handen mij op

Van boven naar beneden:

1. voor u zullen zich.....(28)alle stammen en volken

2. mijn God, waarom hebt u mij.....(2)

4. roofzuchtige, brullende.....(14) sperren hun muil naar mij open

5. een nieuw geslacht zal hem dienen en aan de kinderen.....(31)van de Heer

6. hij veracht de.....(25)niet

9. de vernederden zullen.....(27)en worden verzadigd

10. ....(17)staan om mij heen, een woeste bende sluit mij in

11. mijn.....(16)is droog als een potscherf

9. de vernederden zullen.....(27)en worden verzadigd

10. ....(17)staan om mij heen, een woeste bende sluit mij in

11. mijn.....(16)is droog als een potscherf

Zaterdag 4 april: Maak een kijktafel

Neem een dienblad en vul dit met een laag zand. Zet met kleine (witte) kiezelsteentjes een weg uit op het zand. Overleg met elkaar of die weg een rechte weg of een kronkelweg wordt. Neem een parse kaars of een waxinelichtje en zet die bij de weg. Je kunt het dienblad op een paars kleedje zetten. Paars is kerkelijke de kleur van inkeer en bezinning, een kleur van boete en rouw. Deze kleur hoort bij de Veertigdagentijd.

In de laatste week voor pasen leggen we een paar voorwerpen op de weg, die te maken hebben met het lijden van de Here Jezus. De voorwerpen worden bij sommige dagen genoemd. Die kun je dan op de weg plaatsen.

5 april: Palmzondag | Mattheüs 21 1-9: De intocht in Jeruzalem

Jezus rijdt op een ezelsveulen Jeruzalem binnen. De mensen zijn blij en zwaaien met palmtakken.

➡ Leg een takje met bladeren of zelfgemaakte palmtakken aan het begin van de weg op het dienblad.

Heel Holland vast (6)

Deze week vanaf vandaag tot en met zaterdag 11 april:

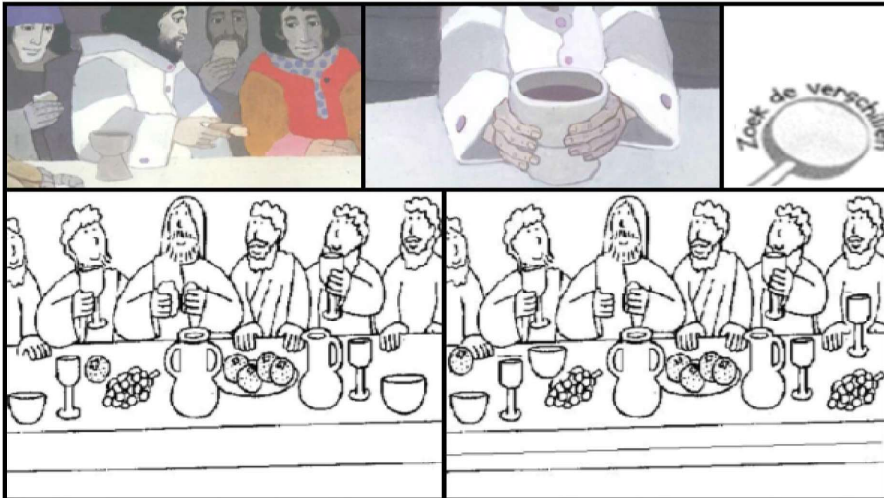
Drink geen alcohol

Maandag 6 april:

Jezus begon zijn bediening met honger, hoewel Hij het Brood des levens is.
Jezus eindigde zijn aardse bediening met dorst, hoewel Hij het Levende water is.
Jezus was afgemat, maar Hij is onze Rust.
Jezus bewees eer, maar Hij is de Koning.
Jezus werd beschuldigd van bezetenheid, maar Hij werpt de demonen uit.
Jezus weende, maar Hij veegt tranen af.
Jezus werd verkocht voor dertig zilverlingen, maar Hij kocht de wereld vrij.
Jezus werd als een lam ter slachting geleid, maar Hij is de Goede Herder.
Jezus stierf, maar door zijn dood vernietigde Hij de kracht van de dood.

Gregorius van Nazianze (leefde van 329-390 na Christus)

Dinsdag 7 april: Zoek de verschillen

De leerlingen maken alles klaar voor het paasfeest. Ze zetten brood en wijn op tafel. Dan wordt het avond en ze gaan allemaal aan tafel. Jezus neemt het brood in handen. Hij dankt God voor het eten en Hij breekt het brood in stukjes. En Hij deelt het uit. Hij zegt: 'Neem dit brood maar en eet er maar van. Het brood lijkt op Mijn lichaam. Zo geef Ik Mijn leven aan jullie. Daarna neemt Hij een beker met wijn en ook daarvoor dankt Hij God. Hij geeft de beker door aan Zijn leerlingen. En Hij zegt: 'Neem deze beker maar. En drink eruit. De wijn lijkt op Mijn bloed. Zo geef Ik Mijn leven aan jullie. Je zonden worden nu vergeven. Je hoort helemaal bij God.

Woensdag 8 april

Morgen is het witte donderdag. Dan denken we aan de inzetting van het avondmaal. En we denken ook aan de voetwassing (Johannes 13).

➔ Om ons daarop voor te bereiden zetten we vandaag een klein schaalje met water met een kleine witte doek op de weg op het dienblad.

Praat met elkaar door over de voetwassing en waarom deze dag **witte** donderdag wordt genoemd.

9 april: Witte Donderdag

Marcus 14: 1-11 We lezen uit het evangelie naar Marcus het verhaal van de vrouw die Jezus zalfde. Kostbare olie, die verkocht had kunnen worden en waarmee zoveel nuttige dingen gedaan hadden kunnen worden. En toch laat Jezus er geen twijfel over bestaan: Ze heeft iets goeds voor Hem gedaan. Het is een verhaal wat ook bij ons wat aarzeling oproept. Waarin investeren wij?

We lezen uit het evangelie naar Marcus het verhaal van de vrouw die Jezus zalfde. Kostbare olie, die verkocht had kunnen worden en waarmee zoveel nuttige dingen gedaan hadden kunnen worden. En toch laat Jezus er geen twijfel over bestaan: Ze heeft iets goeds voor Hem gedaan. Het is een verhaal wat ook bij ons wat aarzeling oproept. Waarin investeren wij?

10 april: Goede Vrijdag | De kruisiging.

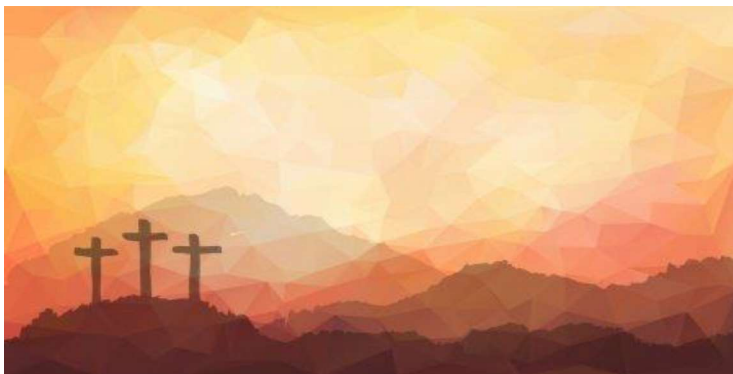
➔ Deze dag plaatsen we een kruis op de weg op het dienblad. En bij het kruis leggen we een munt (zie het gedicht op blz. 22/23) of twee dobbelstenen. Aan het einde van de weg kun je wat stenen op elkaar stapelen in de vorm van een graf.

Praat met elkaar door over de munt of de dobbelstenen en over de vraag, waarom deze dag **goede** vrijdag wordt genoemd.

*Heer, als ik denk aan wat U voor mij deed,
dan kan ik U alleen maar danken.
En als ik denk aan de strijd die U streed,
dan kan ik U alleen maar danken.*

*Heer, als ik denk aan wat U voor mij deed,
dan kan ik U alleen maar danken.
En als ik denk aan de pijn die U leed,
dan kan ik U alleen maar danken.*

11 april: Stille Zaterdag | Paaswake.

Laten we vrede dromen, alsof oorlog niet bestaat en niemand bang hoeft te zijn voor wat gebeuren gaat.

Laten we stilte dromen, kansen om te luisteren naar elkaar, om elkaar steeds weer te vertellen wat goed is en waar.

Laten we de ruimte dromen ruimte voor alle mensen, rijk en arm, sterk en zwak, ieder met zijn eigen wensen. Laten we vuur dromen, warmte en geborgenheid, om iedereen te verwarmen in een koude kille tijd.

Laten we licht dromen, licht dat ons de weg wijst, naar een nieuwe toekomst die voor ons herrijst.

Laten we liefde dromen, warm en sterk, intens en zacht. Laat de liefde in ons komen, bij ons blijven, dag en nacht.

God van mensen, geef ons kracht waar te maken wat wij dromen.

➔ Voor het graf op het dienblad plaatsen we een steen, die de opening van het graf bedekt. En naast het graf zetten we een groen takje als teken dat we toch hoop hebben.

12 april: Paasmorgen | Marcus 16

Paaslied

Groen ontluikt de aarde uit het slapend graan
nu de zon de zaden roept om op te staan
Liefde staat op, wordt wakker uit de dood
Liefde draagt als koren, halmen vol en groot.

Onder steen bedolven lijkt de liefde Gods
Rest haar niets dan rusten in de harde rots?
Diep in het graf is Hij de weg gegaan
Van het zaad dat stervend nieuw ontkiemt tot graan.

Zaad van God, verloren in de harde steen
en in ons hart, in doornen, vruchteloos alleen
heen is de nacht, de derde dag breekt aan
Liefde staat te wuiven als het groene graan.

Lied 625 | Tekst: John Macloea Campbell Crum.
Vertaling: Sytse de Vries.
Melodie: Frankrijk, 15e eeuw 'Noël nouvelet'

➔ We maken van de graftuin een Paastuin. De steen voor het graf wordt vervangen door een witte of een goudgele kaars, die brandt. De weg maken we wit met schelpenzand. En de kijktafel wordt opgevulld met veel bloemen.

U zij de glorie

**U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, U zij alle eer!
Alle mens'lijk lijden hebt Gij ondergaan
om ons te bevrijden tot een nieuw bestaan:
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, U zij alle eer!**

**Licht moge stralen in de duisternis,
nieuwe vrede dalen waar geen hoop meer is.
Geef ons dan te leven in het nieuwe licht,
wil het woord ons geven, dat hier vrede sticht:
U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, U zij alle eer!**

Gezegende paasdagen!

